

Pressiteade

Luxembourg, 18. detsember 2018

Audiitorid hoiatavad, et kõrbestumise tõkestamiseks võetud meetmed ei ole sidusad

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt on kõrbestumine ja mulla degradeerumine ELis aktuaalsed ja suurenevad ohud, kuid komisjonil puudub neist probleemidest selge ülevaade. Audiitorite sõnul ei ole komisjoni ja liikmesriikide senised kõrbestumise tõkestamiseks võetud meetmed olnud sidusad ning komisjon ei ole teinud edusamme selleks, et täita ELi võetud kohustus saavutada aastaks 2030 mulla degradeerumise neutraalsus.

Kõrbestumine kirjeldab inimtegevuse ja kliimaga seotud protsesse, mis tekitavad kuivalasid mõjutavaid probleeme, nt vähenenud toidutootmist, mulla viljatust, maa loodusliku vastupanuvõime vähenemist ja veekvaliteedi halvenemist. Kliimamuutuste prognoosid Euroopas näitavad, et kõrbestumisoht suureneb. Lõuna-Euroopas on juba kuumad poolkõrbed ja nähtus levib põhjapoolle. Kõrbestumine on nii kliimamuutuste tulemus kui ka nende põhjus: mulla degradeerumisel eralduvad atmosfääri kasvuhoonegaasid ja degradeerunud muld seob vähem süsinikku.

Kolmteist ELi liikmesriiki on ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooni raames kuulutanud end kõrbestumisest mõjutatuks. 2015. aastal võtsid EL ja liikmesriigid kohustuse saavutada ELis 2030. aastaks mulla degradeerumise neutraalsus.

Audiitorid külastasid viit kõrbestumisest mõjutatud ELi liikmesriiki: Hispaaniat, Itaaliat, Küprost, Portugali ja Rumeeniat, ning uurisid, kas kõrbestumisohuga ELis on tegeletud tulemuslikult ja tõhusalt.

Nad leidsid, et ehkki kõrbestumine ja mulla degradeerumine on ELis aktuaalsed ja kasvavad ohud, puudub komisjonil neist probleemidest selge ülevaade ning kõrbestumise tõkestamiseks võetavad meetmed ei ole sidusad.

„Kliimamuutuste tagajärjel esineb ELis rohkem põudasad ja kuivust ning suureneb kõrbestumisoht,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Phil Wynn Owen. „Kõrbestumine võib kaasa tuua vaesust, tuulest kantud tolmu tingitud terviseprobleeme ning elurikkuse vähenemist. Sellel võivad olla ka demograafilised ja majanduslikud tagajärjed, kuna inimesed on sunnitud mõjutatud aladelt lahkuma. Audiitoritena on meie kohus juhtida tähelepanu sellistele riskidele, mis võivad avaldada üha suuremat survet nii ELi kui ka liikmesriikide avaliku sektori eelarvele.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Audiitorite sõnul puudub ELi tasandil strateegia kõrbestumise ja mulla degradeerumisega võitlemiseks. Samas on mitmesuguseid strateegiaid, tegevuskavasid ja rahastamisprogramme, nagu ühine põllumajanduspoliitika, ELi metsastrateegia ja ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia, mis puudutavad küll muu hulgas kõrbestumise tõkestamist, kuid ei keskendu otseselt sellele.

Kõrbestumisega seotud ELi projektid on samuti jaotunud ELi eri poliitikavaldkondade vahel, nagu maaelu areng, keskkond ja kliimameetmed, teadustegevus ja regionaalpoliitika. Neil on kõrbestumise tõkestamise seisukohalt positiivne mõju, kuid on mõningaid kahtlusi, kas need on pikemas perspektiivis kestlikud.

Komisjon ja liikmesriigid koguvad andmeid mitmesuguste tegurite kohta, mis mõjutavad kõrbestumist ja mulla degradeerumist. Mulla degradeerumist pole aga ELi tasandil terviklikult hinnatud ja selleks puudub ka kokkulepitud meetodika. Liikmesriikidevahelist koordineerimist on vähe ja komisjon ei ole andnud sel teemal praktilisi suuniseid. Komisjon ei ole hinnanud, millised on olnud edusammud selles suunas, et täita ELi võetud kohustus saavutada ELis aastaks 2030 mulla degradeerumise neutraalsus.

Audiitorid esitavad järgnevad soovitused:

- töötada välja meetodika, mille alusel hinnata kõrbestumise ja mulla degradeerumise ulatust ELis, ning selle põhjal andmeid analüüsida ja neid regulaarselt avalikkusele tutvustada;
- hinnata, kui asjakohane ELis praegune säästvat mullakasutust reguleeriv õigusraamistik, sh selle kõrbestumist ja mulla degradeerumist käsitlevad sätted;
- kirjeldada täpsemalt seda, kuidas täita ELi kohustus saavutada aastaks 2030 mulla degradeerumise neutraalsus, ning anda regulaarselt aru edusammude kohta;
- anda liikmesriikidele suuniseid ELi mulla säilitamise ja mulla degradeerumise neutraalsuse saavutamise kohta, sh levitada häid tavasid;
- aidata liikmesriikidel (kui nad seda soovivad) koostada riiklikud tegevuskavad mulla degradeerumise neutraalsuse saavutamiseks aastaks 2030.

Toimetajatele

Kolmteist ELi liikmesriiki on ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooni raames kuulutanud end kõrbestumisest mõjutatuks; need on Bulgaaria, Kreeka, Hispaania, Horvaatia, Itaalia, Küpros, Läti, Ungari, Malta, Portugal, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning ka teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja tsiviilühiskonna esindajad. Valdav osa kontrollikoja aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu. Täidetud soovituste suur osakaal näitab kontrollikoja töö kasulikkust ELi kodanike jaoks.

Eriaruanne nr 33/2018: „Kõrbestumine ELis: kasvav oht, mille tõkestamiseks tuleb rohkem tegutseda“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.